

De vijf oordelen

De uitdrukking ‘een algemeen oordeel’ wordt in veel Christelijke kringen frequent gebruikt. Toch vinden we de uitdrukking niet in de Heilige Schrift. Velen spreken ook over ‘het laatste oordeel’ en ‘de jongste dag’ als zo’n soort algemeen oordeel. Maar we vinden het fenomeen van een algemeen oordeel nergens in de Bijbel!

Toch is het een verkeerde en zelfs misleidende gewoonte in de Christelijke wereld om te spreken over het toekomstige oordeel als één grote gebeurtenis aan het eind der tijden, waarbij alle menselijke wezens – heiligen en zondaren, Joden en volken, de levenden en de doden – allen zullen staan voor de grote witte troon om er te worden geoordeeld. Dat is zeer ver verwijderd van de leer van de Schriften.

De Schrift spreekt over vijf oordelen, en ze verschillen van elkaar in vier punten:

1. de vraag **wie** er geoordeeld worden;
2. de **plaats** van het oordeel;
3. het **tijdstip** van veroordeling, en
4. het **resultaat** van de veroordeling.

1. Het oordeel met betrekking tot de gelovigen

Hun zonden zijn al geoordeeld.

Tijdstip: 33 na Christus

Locatie: het kruis van Golgotha

Resultaat: de dood voor Christus, en de rechtvaardiging voor de gelovige

‘En Hij, Zijn kruis dragend, ging uit naar de plaats, Schedelplaats geheten, die in het Hebreeuws genoemd wordt Golgotha, waar zij Hem kruisigden (Joh. 19:17-18).

‘Die Zelf onze zonden in Zijn lichaam gedragen heft op het hout’ (1 Petr. 2:24).

‘Want ook Christus heft eenmaal voor de zonden geleden, de Rechtvaardige voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen’ (1 Petr. 3:18).

‘Christus heeft ons vrijgekocht van de vloek van de wet door voor ons een vloek te worden. Want er staat geschreven: Vervloekt is een ieder die aan het hout hangt’ (Gal. 3:13).

‘Hem Die geen zonde gekend heeft [d.i. Christus], heeft Hij [God] voor ons tot zonde gemaakt, opdat wij zouden worden gerechtigheid van God in Hem’ (2 Kor. 5:21).

‘Nu is Hij eenmaal in de voleinding van de eeuwen geopenbaard om de zonde teniet te doen door de offerande van Zichzelf’ (Hebr. 9:26).

‘Hij heeft door Zichzelf de reiniging van de zonden tot stand gebracht (zie Hebr. 1:3).

‘Zo is er dan nu geen veroordeling voor hen die in Christus Jezus zijn’ (Rom. 8:1).

‘Wie Mijn woord hoort en gelooft Hem die Mij gezonden heeft, die heeft het eeuwige leven en komt niet in het oordeel, maar is uit de dood overgegaan in het leven’ (Joh. 5:24). Hetzelfde woord dat hier met ‘oordeel’ wordt vertaald komt ook voor in Mattheüs 10:15, Hebreëen 9:27 en 2 Petrus 2:4. In 2 Korinthe 5:10, waar het gaat om de openbaring van onze werken als gelovigen, wordt een totaal ander woord gebruikt (geopenbaard, openbaar i.p.v. geoordeeld).

2. Het oordeel van zonden die gelovigen begaan

Tijdstip: op elk denkbaar moment

Locatie: overal op aarde

Resultaat: kastijding door de Heer, als wij onszelf niet oordelen

‘Als wij echter onszelf oordeelden, zouden wij niet geoordeeld worden; maar als wij geoordeeld worden, dan worden wij *door de Heer getuchtigd*, opdat wij niet met de wereld veroordeeld zouden worden’ (1 Cor. 11:31-32).

‘Gij ondergaat het lijden als tuchtiging. God behandelt u als zonen; want welke zoon wordt niet door de vader getuchtigd?’ (Heb. 12:7).

Zie verder ook 1 Petr. 4:17; 1 Kor. 5:5; 2 Sam. 7:14-15; 2 Sam. 12:13-14; 1 Tim. 1:20.

3. De rechterstoel van Christus, waar de werken van de gelovigen openbaar zullen worden

Tijdstip: wanneer Christus komt

Locatie: als de gelovigen in de hemel zijn aangekomen

Resultaat voor de gelovige: beloning of verlies. ‘Maar zelf zal hij behouden worden’.

Het is een ernstige gedachte dat – hoewel Christus onze *zonden* in Zijn eigen lichaam heeft gedragen op het kruishout en hoewel God beloofd heeft er niet meer aan te denken (Hebr. 10:17) – al onze *werken* toch in het licht moeten komen. Ze zullen geopenbaard worden en er zal al dan niet een beloning voor worden gegeven. Want het leven en de werken van de gelovige zullen eenmaal beoordeeld worden door de Heer.

‘Daarom beijveren wij ons ook om, hetzij inwonend, hetzij uitwonend, Hem welbehaglijk te zijn. Want wij allen moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus, opdat een ieder ontvangt wat in het lichaam gebeurd is, naardat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad’ (2 Kor. 5:9-10). ‘Waarom oordeelt gij uw broeder? Of ook gij, waarom minacht gij uw broeder? Want wij zullen allen voor de rechterstoel van God gesteld worden’ (Rom. 14:10).

Het valt op dat deze beide Bijbelgedeelten vanwege hun context duidelijk beperkt blijven tot de *gelovigen*. In het eerstgenoemde vers spreekt de apostel over ons als mensen die zich in één van beide toestanden bevinden: hetzij dat we thuis zijn in ons lichaam en nog niet bij de

Heer zijn; hetzij dat we niet meer in ons aardse lichaam zijn, maar al thuis zijn bij de Heer. En dat is een taal die hij nooit zou kunnen gebruiken voor ongelovigen. Dus moeten we ons inspannen om te leven tot welgevallen van de Heer, omdat we allen geopenbaard zullen worden (2 Kor. 5:8-9).

In de tweede geciteerde tekst wordt de inhoud beperkt tot gelovigen door het gebruik van de woordjes 'wij' en 'broeder'. De Heilige Geest vermengt gelovigen en ongelovigen nooit met elkaar. Als er wordt gesproken over een verschijnen voor Christus' rechterstoel, is dat niet in tegenspraak met Johannes 5:24. Daar wordt immers gezegd dat de gelovige niet in het oordeel komt. Om te onderstrepen dat het heel waar is dat de werken van gelovigen beoordeeld zullen worden, volgt een citaat uit Jesaja dat bevestigt dat elke knie zich zal buigen. Door Gods Geest voegt de apostel eraan toe: 'Zo zal dan een ieder van ons voor zichzelf rekenschap geven aan God' (vers 12).

Het volgende gedeelte geeft **de basis aan voor de beoordeling** van onze werken: 'Niemand kan een ander fundament leggen dan wat er ligt, dat is Jezus Christus. Als nu iemand op dit fundament bouwt: goud, zilver, kostbare stenen, hout, hooi, stro – ieders werk zal openbaar worden. Want de dag zal het aan het licht brengen, omdat hij in vuur geopenbaard wordt, en hoe ieders werk is zal het vuur beproeven. Als iemands werk dat hij daarop gebouwd heeft, zal blijven, zal hij loon ontvangen; als iemands werk zal verbranden, zal hij schade lijden, maar zelf zal hij behouden worden, doch zo als door vuur' (vergelijk met Lot, die alles verloor; 1 Kor. 3:11-15).

De volgende Bijbelteksten duiden **het tijdstip van het oordeel** aan:

'Want de Zoon des mensen staat te komen in de heerlijkheid van Zijn Vader met Zijn engelen, en dan zal Hij een ieder vergelden naar Zijn doen' (Matth. 16:27).

'En gij zult welgelukzalig zijn, omdat zij niet hebben om u te vergelden; want het zal u vergolden worden in de opstanding van de rechtvaardigen' (Luk. 14:14; verg. 1 Kor. 15:22-23).

'Oordeelt daarom niets voor de tijd, totdat de Heer komt, Die ook wat in de duisternis verborgen is aan het licht zal brengen en de overleggingen van de harten openbaar maken zal; en dan zal ieder zijn lof hebben van God' (1 Kor. 4:5).

Maar als we denken aan de onvermijdelijke armoede van onze spaarzame goede werken, is het erg vertroostend dat de Heer - in Zijn geduldige liefde voor ons - ons voortdurend wil leiden en in ons werkt om op Zijn tijd iets in ons te kunnen vinden waarvoor Hij ons zal prijzen. 'Zie, Ik kom spoedig en Mijn loon is bij Mij, om een ieder te vergelden zoals zijn werk zal zijn' (Openb. 22:12). 'Overigens ligt voor mij gereed de kroon van de gerechtigheid, die de Heer, de rechtvaardige Rechter, mij in die dag geven zal; en niet alleen aan mij, maar ook aan allen die Zijn verschijning liefhebben' (2 Tim. 4:8).

4. Het oordeel van de volken

Tijdstip: de verschijning van Christus in heerlijkheid (Matth. 25:31-32, Matth. 13:40-41)

Locatie: de vallei van Josafat (Joël 3:1; 2:12-14)

Resultaat: sommigen worden gered, anderen gaan verloren (Matth. 25:46)

Basis van de beoordeling: de manier waarop de mensen uit de volken hen hebben behandeld die Christus 'Mijn broeders' noemt (Matth. 25:40-45, Joël 3:3,6-7). Deze 'broeders' zijn naar wij menen het gelovige Joodse overblijfsel die zich – in tegenstelling tot het grootste deel van dat volk – in de tijd van de 'grote verdrukking' zullen bekeren tot de Heer Jezus als hun Messias; die grote verdrukking volgt op de opname van de Gemeente, en wordt beëindigd door de heerlijke verschijning van onze Heer in macht (Matth. 24:21-22, Openb. 7:14, 2 Thess. 2:3-8).

Het zou teveel tijd in beslag nemen om hierop uitvoerig in te gaan; maar het is wel duidelijk dat deze 'broeders' geen gelovigen uit ons tijdperk, de bedeling van de genade, kunnen zijn. Immers: deze mensen weten niet dat ze hun vriendelijke daden tegenover de gelovigen in feite aan Jezus Christus Zelf bewijzen.

Omdat dit oordeel van de levende volken soms verward wordt met de grote witte troon in Openbaring 20:11, is het zinvol om de volgende tegenstellingen tussen de beide gebeurtenissen te laten zien.

Het oordeel over de levende volken zal worden gekenmerkt door de volgende aspecten:

1. er vindt geen opstanding plaats;
2. levende volken worden geoordeeld;
3. dit gebeurt op aarde;
4. er is geen sprake van boeken;
5. er zijn drie groepen: schapen, bokken en broeders;
6. het tijdstip: wanneer Christus in heerlijkheid verschijnt.

De grote witte troon zal worden gekenmerkt door het volgende:

1. een opstanding;
2. 'de doden' worden geoordeeld;
3. de hemelen en de aarde vluchten weg;
4. de boeken worden geopend;
5. er is maar één groep: de doden;
6. het tijdstip: nadat de Heer duizend jaar geregeerd heeft.

De heiligen zullen met Christus verbonden zijn in dit oordeel. Ze zullen dan dus niet zelf geoordeeld worden. Zie 1 Kor. 6:2, Dan. 7:22, Judas :14-15. Het is dus duidelijk dat het oordeel voor de grote witte troon en het oordeel van de levende volken maar één aspect met elkaar gemeen hebben: de Rechter.

5. Het oordeel van de ongelovigen

Tijdstip: een door God vastgestelde dag, na het duizendjarige vrederijk (Hand. 17:31, Openb. 20:5,7)

Locatie: voor de grote witte troon (Openb. 20:11)

Resultaat: 'Als iemand niet geschreven gevonden werd in het boek des levens, dan werd hij geworpen in de poel van vuur' (Openb. 20:15).

Sommigen vinden misschien het gebruik van het woordje 'dag' een probleem in teksten als Handelingen 17:31 en Romeinen 2:16. Maar kijk eens naar de volgende gedeelten, waar 'dag' ook een langere periode betekent: 2 Petr. 3:8, 2 Kor. 6:2 en Joh. 8:56. Zelfs het 'uur' in Johannes 5:25 heeft nu ook al ongeveer tweeduizend jaar geduurd!

6. Andere oordelen

Voor de volledigheid:

Gods Woord spreekt verder ook nog over *een oordeel van de engelen* (1 Kor. 6:3, Judas : 6, 2 Petr. 2:4).

Lukas 22:30 verwijst waarschijnlijk naar rechters onder Gods regering, dus naar een administratieve taak en niet naar een juridische taak. Zie Jesaja 1:26.

Naar C.I. Scofield